

Ministeren

Indfødsretsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K



Udlændinge- og Integrationsministeriet

Indfødsretsudvalget har den 19. september 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 239 (Alm. del) efter ønske fra Mikkel Bjørn (DF) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 239:

Vil ministeren kommentere straffen på 8 måneders fængsel i Østre Landsrets dom i S-1113-22, og vil ministeren henset til Statsadvokaten i Københavns bidrag til besvarelsen af IFU alm. del - svar på spm. 221, hvor det fremgår, at der ikke kan ske frakendelse af dansk indfødsret i sager om overtrædelse af straffelovens 136, stk. 2, når straffen er under 2 års fængsel, tilkendegive, om ministeren finder det uhenigtsmæssigt, at der angiveligt ikke er hjemmel til frakendelse af dansk indfødsret i straffesager om bl.a. terrorbilligelse og spionage? Vil ministeren redegøre for, om der kan tilvejebringes den fornødne hjemmel til frakendelse af indfødsret ved at indføre en minimumsstraf på 2 års fængsel i sager om terrorbilligelse og spionage?

Svar:

1. Udlændinge- og Integrationsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet et bidrag fra Justitsministeriet, der har oplyst følgende:

”1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har anmodet Statsadvokaten i København om en udtalelse.

Statsadvokaten i København har oplyst, at der i den sag, som der henvises til i spørgsmålet, var rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 108, stk. 1 (bistand til fremmed efterretningstjeneste), ved i tiden omkring den 19. august 2016 til de tyrkiske myndigheder at have fremsendt oplysninger om flere herboende personers politiske overbevisning, herunder tilknytning til eller sympati med Gülen-bevægelsen (FETÖ). Der var nedlagt påstand om udvisning af den tiltalte, der ikke er dansk statsborger.

6. februar 2025

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Indfødsret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2024 - 14490
Akt-id 2847051

Den tiltalte blev ved Østre Landsrets dom af 18. september 2024 dømt for forsøg på bistand til fremmed efterretningstjeneste efter straffelovens § 108, stk. 1, jf. § 21, stk. 1. Der blev alene dømt for forsøg, da landsretten ikke fandt det bevist, at tiltaltes oplysninger var tilgået det tyrkiske efterretningsvæsen. Landsretten fastsatte straffen til fængsel i 8 måneder, hvoraf 4 måneder blev gjort betinget med en prøvetid på 2 år og med vilkår om, at tiltalte undergiver sig tilsyn af Kriminalforsorgen i 1 år. Den tiltalte blev endvidere udvist betinget af Danmark efter udlændingelovens dagældende § 24 b, jf. § 22, nr. 6.

Østre Landsret lagde ved strafudmålingen vægt på forholdets karakter og grovhed. Landsretten fandt samtidig, at sagsbehandlingstiden væsentligt havde oversteget, hvad der med rimelighed kunne forventes, uden at det beroede på den tiltaltes forhold, hvorfor fire måneder af straffen blev gjort betinget, jf. straffelovens § 58, stk. 1, jf. straffelovens dagældende § 82, nr. 13.”

2. Indledningsvist skal jeg bemærke, at det fremgår af Rigsadvokatens bidrag til brug for udlændinge- og integrationsministerens besvarelse af 18. september 2024 af spørgsmål nr. 221 (Alm. del) fra Folketingets Indfødsretsudvalg, at Statsadvokaten i København efter en konkret vurdering af de samlede omstændigheder i de omtalte sager ikke fandt, at de tiltalte havde udvist en handlemåde, som var til alvorlig skade for statens vitale interesser, hvorfor der ikke var grundlag for en påstand om frakendelse af indfødsretten.

For så vidt angår minimumsstraffe mener jeg dog, at vi som udgangspunkt bør være tilbageholdende med at fastsætte minimumsstraffe. Forbrydelser forekommer i mange varianter, og der er sjældent to overtrædelser, som er ens. Derfor er det vigtigt, at domstolene ved straffastsættelsen har mulighed for at tage højde for nuancerne i den konkrete sag og de samlede omstændigheder.”

2. Udlændinge- og Integrationsministeriet kan i forhold til reglerne om frakendelse af dansk statsborgerskab oplyse, at det fremgår af indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, at der skal ske frakendelse af statsborgerskabet ved dom i de tilfælde, hvor en person dømmes for en strafbar handling, og den pågældende derved har udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser, medmindre dette vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Udlændinge- og Integrationsministeriet kan hertil oplyse, at formuleringen ”handlemåde, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser” stammer bl.a. fra Europarådets konvention af 6. november 1997 om statsborgerret, hvor det udtømmende er fastsat, i hvilke tilfælde en kontraherende stats nationale lovgivning må indeholde bestemmelser om fortabelse af statsborgerskab i henhold til loven, eller på foranledning af en kontraherende stat. En af disse situationer er fortabelse i tilfælde, hvor en person har udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for den kontraherende stats vitale interesser.

Der er i forarbejderne til bestemmelsen, herunder lovforslag nr. L 127 af 10. februar 2022 (Frakendelse af statsborgerskab for strafbare forhold, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser, m.v.) nærmere redegjort for, hvad begrebet handlemåde, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser, omfatter og vurderingen heraf. Det fremgår således af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2021-22, L 127 som fremsat, tillæg A, s. 10, bl.a., at det vil være arten og karakteren af handlemåden, herunder handlemådens følgevirkninger, der konkret afgør, om der kan ske frakendelse af dansk statsborgerskab. Dét, at der er tale om alvorlig kriminalitet, vil ikke i sig selv kunne begrunde, at der er tale om en handlemåde, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser. Handlemåden skal være egnet til at påvirke statens vitale interesser negativt for at kunne føre til fratagelse.

Det fremgår videre af bemærkningerne, jf. Folketingstidende 2021-22, L 127 som fremsat, tillæg A, s. 12, bl.a., at handlinger, der foretages som led i omfattende og alvorlig kriminalitet og har en karakter eller et omfang, der gør dem til alvorlig skade for statens vitale interesser, må antages i almindelighed i højere grad at kunne føre til frakendelse end handlinger, som modsat er mindre alvorlige og ikke foretages som led i omfattende og alvorlig kriminalitet, men der vil altid skulle foretages en konkret vurdering af handlemådens art, karakter og følgevirkninger. Der vil i den forbindelse også skulle foretages en helhedsvurdering af den samlede kriminalitet, der aktuelt er til pådømmelse, samt tidligere ligeartet kriminalitet. Ved vurderingen af, om den enkelte gerningsmand har udvist en handlemåde, der er til alvorlig skade for statens vitale interesser, vil der blandt andet kunne lægges vægt på antallet af handlinger og deres grovhed.

I forbindelse med indførelsen af indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, er det i bemærkningerne, jf. Folketingstidende 2003-2004, tillæg A, s. 4909, beskrevet bl.a., at ved mere alvorlige forhold forstås som udgangspunkt forhold, der straffes med fængsel i 2 år eller derover.

Hvorvidt en person, der dømmes for en strafbar handling, derved har udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser, og der dermed kan være grundlag for at frakende personen statsborgerskabet ved dom efter indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, er således en samlet vurdering af en række faktorer, hvori indgår bl.a. kriminalitetens art, karakter og følgevirkninger, og hvor også straffens længde tillægges vægt.

Udlændinge- og Integrationsministeriet skal beklage den sene besvarelse af spørgsmålet.

Kaare Dybvad Bek

/

Christine V. Johansen